

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 27.1.2003
COM(2003) 35 definitief

2003/0014 (ACC)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**tot verlenging van de geldigheidsduur van Besluit 2002/148/EG houdende afsluiting van
het overleg met Zimbabwe krachtens artikel 96 van de ACS-EG-
Partnerschapsovereenkomst**

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. De Raad van de Europese Unie heeft op 18 februari 2002 besloten "passende maatregelen" te nemen naar aanleiding van het afgesloten worden van het overleg krachtens artikel 96 van de ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst¹. Deze maatregelen omvatten opschorting van de financiering van de begrotingssteun en steun voor projecten evenals van de ondertekening van het nationaal indicatief programma, maar bevatten de uitdrukkelijke verklaring dat bijdragen aan operaties van humanitaire aard ongemoeid zullen worden gelaten². Zij omvatten eveneens de opschorting van Artikel 12 van bijlage 2 van de Partnerschapsovereenkomst betreffende lopende betalingen en kapitaalverkeer, voor zover noodzakelijk voor de toepassing van nog andere beperkende maatregelen, in het bijzonder de bevrozing van tegoeden.
2. De voor het invoeren van deze maatregelen opgegeven reden waren de ernstige schendingen van mensenrechten en van de vrijheid van meningsuiting, vereniging en vreedzame vergadering. Een meer directe aanleiding waren de pogingen van de Regering van Zimbabwe om te beletten dat vrije en eerlijke verkiezingen konden plaatshebben, met name door de toegang tot het land te ontfangen aan internationale verkiezingswaarnemers en de media.
3. Overeenkomstig artikel 2, derde alinea, van het Besluit van 18 februari 2002 gelden deze maatregelen voor de duur van twaalf maanden. Op grond van dezelfde bepaling dienden de maatregelen na een periode van zes maanden opnieuw te worden beoordeeld. In de in de bijlage bij het Besluit opgenomen brief wordt aan de President van Zimbabwe medegedeeld dat de maatregelen zullen worden ingetrokken zodra er een klimaat is ontstaan waarin de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtsstaat worden geëerbiedigd.
4. Sedert de invoering van de passende maatregelen werd met betrekking tot de vijf in het kader van het overleg op grond van artikel 96 aangewezen gebieden geen vooruitgang waargenomen³. De situatie is integendeel nog verslechterd zoals duidelijk wordt aangetoond door de hierna omschreven ontwikkelingen.

¹ Besluit 2002/148/EG van de Raad (PBEG L 50/64 van 21.02.2002). De Raad heeft tegelijkertijd ook zijn goedkeuring gehecht aan Gemeenschappelijk standpunt 2002/145/GBVB van de Raad en Verordening (EG) nr. 310/2002 van de Raad betreffende bepaalde beperkende maatregelen tegen Zimbabwe (PBEG L 50/1-12 van 21.02.2002). Aan de hand van deze besluiten werden een aantal beperkende maatregelen opgelegd zoals een verbod op wapenleveringen, een reisverbod en het bevrozen van tegoeden, tegen leden van de Regering en andere personen "die zich schuldig maken aan activiteiten die de democratie, de eerbiediging van de mensenrechten en de rechtsstaat in Zimbabwe ernstig ondermijnen" [wordt de geldigheidsduur van deze maatregelen, welke tegelijk met die van de passende maatregelen in het kader van Cotonou verstrikt, eveneens verlengd?]

² Een herschikking van de EG-toewijzingen is aan de gang. [onduidelijk]

³ Overleg op grond van artikel 96 werd op gang gebracht met de bedoeling tot overeenstemming te komen over door de Regering van Zimbabwe te nemen maatregelen gericht op het verbeteren van de situatie op vijf gebieden (beëindiging van alle officiële tolerantie voor politiek geweld; een vroege uitnodiging van internationale partners voor het ondersteunen en waarnemen van de komende verkiezingen, en volledige toegang met het oog daarop; bescherming van de vrijheid van de massamedia; onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en respect voor haar beslissingen; en beëindiging van de illegale bezetting van gebouwen en grond).

- De parlementsverkiezingen van maart, de districtsverkiezingen van september en de recente tussentijdse verkiezingen hadden plaats in omstandigheden die niet als vrij en eerlijk kunnen worden beschouwd.
 - De regeringsvorming in augustus laatstleden had plaats in het teken van een algemene herbevestiging van de harde-lijnpolitiek, aangezien zij in hoofdzaak tot doel leek te hebben de meest hervormingsgezinde en liberale leden uit het kabinet te verwijderen (Minister van Financiën Makoni) en op een zijspoor te zetten (Minister van Binnenlandse Zaken Nkomo).
 - Het politieke conflict tussen de regerende ZANU (PF) en de oppositiepartij MDC culmineerde in een beëindiging van elke vorm van dialoog tussen de partijen.
 - De Regering bleef vasthouden aan het snelle tempo van de landhervorming en ging door met het verjagen van landbouwers in plaats van aan de illegale bezettingen een einde te maken.
 - Recente wetgeving is gericht op het beperken van de vrijheid van meningsuiting, vergadering en vereniging (met negatieve gevolgen voor bepaalde doelgroepen zoals de politieke oppositie, onafhankelijke media en NGO's).
 - Het geweld en de intimidatie, hoofdzakelijk in verband met de tussentijdse verkiezingen, de distributie van voedselhulp en de tenuitvoerlegging van de snelle landhervorming, bleven aanhouden.
5. Bovendien heeft geen noemenswaardige vooruitgang plaatsgehad hetzij in de praktijk, hetzij als gevolg van latere contacten (demarche van de EU-trojka in SADC-hoofdsteden in mei 2002 en talrijke diplomatische contacten), hetzij via andere initiatieven gericht op het beïnvloeden van de gebeurtenissen (Commonwealth en SADC).
 6. Het Besluit van de Raad, dat een geldigheidsduur heeft van een jaar met ingang van de datum van bekendmaking in het PBEG, werd in juli 2002 opnieuw bekeken. De Raad concludeerde op zijn vergadering van 22.07.2002 dat “de huidige omstandigheden in Zimbabwe niet voorzien in een klimaat waarin de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtstaat geëerbiedigd worden”. De maatregelen bleven derhalve ongewijzigd.
 7. Gezien de verslechtering van de situatie⁴ en het niet voorhanden zijn van aanwijzingen en/of verbintenissen van de Regering van Zimbabwe dat belangrijke vooruitgang is geboekt en/of maatregelen zullen worden genomen om de situatie op de vijf belangrijkste probleemgebieden te verbeteren, lijkt een opheffing of verlichting van de passende maatregelen niet gerechtvaardigd.
 8. De Commissie is daarom van oordeel dat de geldigheidsduur van het Besluit met 12 maanden dient te worden verlengd. Aangezien het voorgestelde besluit slechts een verlenging van de geldigheidsduur zonder wijziging van de bestaande passende maatregelen beoogt, is het niet nodig met Zimbabwe opnieuw overleg te plegen op grond van artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou.

⁴ Een tegen januari 2003 verwacht rapport van het hoofd van de missie in Harare zal een verder uitgewerkte gedetailleerde beoordeling van de situatie bevatten.

9. Het besluit dient constant te worden bijgewerkt en de maatregelen dienen te worden ingetrokken zodra er een klimaat is ontstaan waarin de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtstaat worden geëerbiedigd. De Europese Unie dient zich het recht voor te behouden om aanvullende maatregelen te treffen.

Conclusie

10. Gezien het bovenstaande stelt de Commissie de Raad voor aan het aangehechte besluit zijn goedkeuring te hechten.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot verlenging van de geldigheidsduur van Besluit 2002/148/EG houdende afsluiting van het overleg met Zimbabwe krachtens artikel 96 van de ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid artikel 300, lid 2, tweede alinea,

Gelet op het Intern Akkoord inzake de maatregelen en procedures voor de tenuitvoerlegging van de op 23 juni 2000 te Cotonou ondertekende ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst⁵, zoals voorlopig van toepassing verklaard bij het besluit van de vertegenwoordigers van de Regeringen van de lidstaten van 18 september 2000, inzonderheid artikel 3,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Besluit 2002/148/EG⁶ werd het overleg met Zimbabwe krachtens artikel 96 van de ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst⁷ afgesloten en werden de in de bijlage bij het Besluit omschreven passende maatregelen genomen.
- (2) Overeenkomstig artikel 2, derde alinea, van het Besluit verstrijkt de geldigheidsduur ervan op 21 februari 2003.
- (3) De essentiële elementen zoals genoemd in artikel 9 van de ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst blijven door de Regering van Zimbabwe geschonden worden en de huidige omstandigheden in Zimbabwe voorzien niet in een klimaat waarin de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtstaat geëerbiedigd worden.
- (4) De geldigheidsperiode van het Besluit dient derhalve te worden verlengd.

BESLUIT:

Artikel 1

De derde alinea van artikel 2 van Besluit 2002/148/EG wordt vervangen door:

⁵ PB L 317 van 15.12.2000, blz. 376.

⁶ PB L 50 van 21.2.2002, blz. 64.

⁷ PB L 317 van 15.12.2000, blz. 3.

“Deze maatregelen gelden voor de duur van vierentwintig maanden. Ze worden constant bijgewerkt.”.

Het in de bijlage bij dit Besluit opgenomen schrijven wordt naar de President van Zimbabwe gezonden.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE

Brussel,

SCHRIJVEN AAN DE PRESIDENT VAN ZIMBABWE

De Europese Unie hecht zeer groot belang aan de bepalingen van artikel 9 van de ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst. Het eerbiedigen van de mensenrechten, de democratische instellingen en de rechtstaat zijn essentiële elementen van de Partnerschapsovereenkomst en vormen als zodanig de basis van onze betrekkingen.

Bij schrijven van 19 februari 2002 heeft de Unie u in kennis gesteld van haar besluit het overleg met Zimbabwe krachtens artikel 96 van de ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst af te sluiten en een aantal “passende maatregelen” te nemen in de zin van artikel 96, lid 2, sub c), van de Overeenkomst.

De Europese Unie is op dit ogenblik, na verloop van meer dan 12 maanden en diverse bemiddelingspogingen, van oordeel dat de democratische beginselen in Zimbabwe nog steeds niet worden geëerbiedigd en dat door de Regering van Zimbabwe geen noemenswaardige vooruitgang is geboekt op de vijf gebieden waarop het Besluit van de Raad van februari betrekking heeft (beëindiging van het politiek gemotiveerde geweld, vrije en eerlijke verkiezingen, de vrijheid van de media, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, en de beëindiging van de illegale bezettingen).

In het licht van het voorgaande is de Europese Unie van oordeel dat de passende maatregelen niet kunnen worden ingetrokken.

De maatregelen zullen slechts worden ingetrokken zodra er een klimaat is ontstaan waarin de mensenrechten, de democratische beginselen en de rechtstaat worden geëerbiedigd. De Europese Unie behoudt zich bovendien het recht voor aanvullende beperkende maatregelen te treffen.

De Europese Unie zal de ontwikkelingen in Zimbabwe op de voet volgen en wenst nogmaals erop te wijzen dat het niet haar bedoeling is de bevolking van Zimbabwe te straffen en dat zij zal doorgaan met haar bijdragen aan operaties van humanitaire aard en projecten ter directe ondersteuning van de bevolking, vooral die in de sociale sector, waarop bedoelde maatregelen geen betrekking hebben.

De Europese Unie wenst met Zimbabwe een politieke dialoog te blijven voeren op basis van de ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst, en hoopt dat u alles in het werk zult stellen om de essentiële beginselen van de Partnerschapsovereenkomst opnieuw te doen naleven en het aldus mogelijk te maken dat in de afzienbare toekomst de activiteiten in het kader van alle samenwerkingsinstrumenten opnieuw op gang worden gebracht.

Hoogachtend,

Voor de Commissie

Voor de Raad